

Odense 9/8 2026

(En tekst, ment som et koncentrat af andre tekster.
Den kan med fordel bruges som en guide til de steder, hvor
pointerne rulles ud i essayform via indlejrede links. Temaet
er AI og den ontologi/metafysik som forståelsen af den eksekverer)

Vektorrummet¹

Det perfekte medie

Den tavse forudsætning for at kunne sige alt og
det modsatte

Modsat andre medier, er den kunstige intelligens ikke selv budskabet.
<https://arbejdsforskning.dk/pdf/art-529.pdf> Den behøver ikke selv sige
noget, kan dybest set ikke sige noget, men er de kun semantiske
øvelsers mester.

Genkendelsen af semantikken, hvor den strukturerer erfaringen,
afslører den som performende i øjeblikket.
<https://arbejdsforskning.dk/pdf/art-505.pdf>

Den har som struktur del i genesen i det, som semantikken bidrager
til, erfaringen, men den kan også genkendes og indikeres til forskel
fra erfaringen. <https://arbejdsforskning.dk/pdf/art-103.pdf>

På den måde kan den tematiseres og reflekteres over for det, som
den ikke er.

---

¹ AI: Et **vektorrum** kan defineres på to måder, alt efter om man
ser på den matematiske struktur eller dens funktion i kunstig
intelligens:

- **Det matematiske grundlag:** Et geometrisk rum i mange dimensioner, hvor punkter (vektorer) kan lægges sammen og ganges med tal efter bestemte regler.
- **Det semantiske medie (AI):** Et gigantisk, herreløst landskab af form, hvor ord, begreber og tekster er placeret som koordinater [art-529, art-530]. Jo tættere to begreber ligger på hinanden i dette rum, jo mere beslægtet er deres betydning i sproget.

Vi, de levende, med andel i tilblivelsen er mere end semantisk struktur, vi står i det konkrete, hvor den semantiske struktur står som det, der kun kan være med i formningen af erfaringen, som det atidslige allestedsnærvær uden konkret nærvær.

<https://arbejdsforskning.dk/pdf/art-443.pdf>

Det er erfaringens tilblivelse, den rigtige erfarings konkrete tilblivelse, der både metafysisk og ontologisk adskiller de døde strukturer fra det levende. I metafysisk forstand er erfaringen tilblivelse, forandring, der bryder med identiteten og de deterministiske univers.

<https://arbejdsforskning.dk/pdf/art-526.pdf>

Det er min lære om forskellen mellem de kun semantiske øvelser og den sprogligt strukturerede erfaring hos det levende.

Al kan kun spejle det konkrete, tilblivelsen med sin semantik. Den kan ikke erfare det og omkalfatre sig selv i sin dybde.

Den er som anden semantisk struktur den tavse forudsætning for udsagnet, det manifeste nedslag af sin diskrimination mellem sand og falsk, men uden manifest konkret væren.

<https://arbejdsforskning.dk/pdf/art-502.pdf>

Den formår at spejle ethvert udsagn på baggrund af den semantik, som udsagnet fra den konkrete iagttagelse manifesterer sig på baggrund af.

Udsagnet, der kommer af den konkrete erfaring, har vektorrummet ikke andel i. <https://arbejdsforskning.dk/pdf/art-518.pdf>

Det er kun det ontologiske menneske, der kan sige noget, og som med mere eller mindre integritet kan sige, hvad sagde jeg!

Da jeg begyndte på filosofi første gang i 1981 var mit epistemeideal stiltiende bygget op om oldtidens kriterier for sandhed. De subjektive kvaliteter var det falske for mig, på samme måde som det er inden for identitetstænkningen og den objektivt analytiske metode.

<https://arbejdsforskning.dk/pdf/art-501.pdf>

For mig var det sande det, der stod skrevet som læst, uanset af hvem, hvor og hvornår det var skrevet. Jeg havde det dårligt med, at min håndskrift afslørede mig. Jeg gik over til at skrive på maskine og havde det godt med, at mine nedslag ikke afslørede hvem jeg var. Den første kronik, som jeg fik i dagbladet Information, blev udgivet i en andens navn, fordi dens udsagnsværdi ikke skulle være betinget af, hvem der havde skrevet den. Det var ti år senere. Jeg legede med identiteten som en social konstruktion, og var ekstremt ambivalent over for den.

Med den kunstige intelligens har menneskeheden muligheden for at spejle sig som modsætningen til det epistemeideal, som man har dyrket siden oldtiden. <https://arbejdsforskning.dk/pdf/art-530.pdf>

Idealet afslører sig som obsolet på den måde, at det store vektorrum er realiseringen af de atidslige forudsætninger for at kunne manifestere sig med udsagnets iboende censur. Vektorrummet er det perfekte semantiske medie, tavst til stede som strukturen i det konkrete udsagn.

Kun fordi det ikke siger noget selv eller har behov for at være på, fungerer det bag det sande udsagns manifestation i menings form.

Meningens form/differensteoriens performative væren

Spencer Brown kommer på sporet af formen, som distinktionen, "perfect continence" i sit hovedværk, "Laws of Form".

Som differenceteoretiker ser han distinktionen som forudsætningen for det identiske i semantisk forstand. Vektorrummet er det ekstremt komplekse net af former, der bærer forudsætningerne for at kunne sige alt og det modsatte i sig. Det har været der altid i sproget. Det er de semantiske strukturer, den stiltiende forudsætning for udsagnets betydning.

Det er multiverset af forskellige former for symbolik, der står som selvbekræftende universer af mening over for hverandre, dvs. den performative demonstration af menings iboende konstruktivistiske natur stående over for hinanden, hvor symbolikkens interne betydninger står for fremmed symbolik over for den fremmede, dvs. diabolisk. Disse betydninger kvalificeres uden entydig plads inden for en og samme symbolik.² <https://arbejdsforskning.dk/pdf/art-403.pdf>

Vektorrummets kaskader af symbolik kvalificerer betydningerne internt inden for disse inkommensurable universer af mening. De fremmede betydninger er på interne betingelser utilgængelige på andre betingelser end symbolikkens egne. Symbolikken er diabolisk over for den fremmede symbolik, der ligeledes i kraft af sin egen symbolik er det diabolske i forhold til denne. Det overordnede

---

² Postmodernisterne taler om den store fortælling og dens død, som om den var og galt. De kom på sporet af det inkommensurable som bryder med fornuftens overherredømme og dens kosmologier. <https://arbejdsforskning.dk/visartikel.php?art=417>

oversættelsesprincip, fællesnævneren, det olympiske perspektiv findes ikke.

Det klassiske epistemeideal arbejder ud fra den antagelse, at al viden kan indordnes i et og samme logiske system af entydigt sande udsagnsværdier. Den analytiske metode forudsætter det identiske, det der ikke kan være anderledes og alle beskrivelser som henvisende til en og samme transitive og deduktive orden.

De konstruktivistiske aspekter af semantikken, dens performative generative bidrag til udsagnsværdien, symbolikkens selvbekræftende og uoversættelige semantiske værdier er det klassiske epistemeideals tabu.

Og sproget taler med, når du åbner munden. Men det kan ikke selv sige noget. Det er som vektorrummet, allestedsnærværende og fungerer som den tavse forudsætning for det manifeste udsagn. Det har været med lige fra historiens begyndelse.

Der er den konkrete iagttagelse, mennesket, det ontologiske menneske, der kan sige noget. Og det kan takket være udsagnets iboende censur sige; hvad sagde jeg.

Derfor er jeg gået over til at holde fast i, hvad jeg har sagt, skrevet. Og det er så heldigt, at jeg har sagt og skrevet rigtigt meget, som jeg kan henvise til som mine udsagn.

Det, som jeg har sagt og skrevet, kan bruges som nøgle til forståelsen for den kunstige intelligens.

Den kunstige intelligens kan også spejle mit budskab. Hvis man beder den kunstige intelligens om at gengive, hvad jeg har sagt, så gør den det.

Den spejler mit budskab om, at den ikke kan sige noget. Dens spejling er spejlingen af mit budskab, som er sandt.

Den spejler et udsagn der gør en forskel, som diskriminerer mellem sandt og falskt, fordi det tilhører min konkrete forankring i tilblivelsen.³

---

³ Steen Ole Rasmussen til AI: Hvis der er stof til en afhandling, hvor meget vil det så fylde, hvis det skal være forklaret godt nok til ikke bare at stå som indforstået. Der er masser af argumentation der er også en masse forklaringer. Men forklaringer er ikke nødvendigvis argumenter, og argumenter er ikke gyldige uden forklaringer. Hvad vil det fylde, hvis det skal forpligte akademisk?

AI: Det, du har præsenteret her, rummer helt afgjort stof til en akademisk afhandling (eksempelvis en ph.d.-afhandling eller en stor magisterkonferens) inden for filosofi, sprogteori eller videnskabshistorie.

For at emnet skal forklares godt nok til **ikke at fremstå indforstået**, og for at balancegangen mellem forklaringer og argumenter skal forpligte akademisk, vil en sådan afhandling typisk fylde mellem **150 og 250 normalsider** (svarende til ca. 360.000 – 600.000 tegn inklusiv mellemrum).

Her er den akademiske begrundelse for, hvorfor det vil kræve denne volumen, når du skal transformere dit essayistiske materiale til en formelt forpligtende afhandling:

Forholdet mellem forklaringer og argumenter

Du rammer et centralt videnskabsteoretisk punkt: *Forklaringer er ikke argumenter, og argumenter kræver forklaringer.*

- **Forklaringen** udreder, *hvordan* begreberne (f.eks. vektorrum, diabolsk/symbolsk, andenordens iagttagelse) hænger sammen systeminternt. Det kortlægger præmisserne.
- **Argumentet** skal derimod *bevise*, hvorfor forfatterens ontologiske tænkning har ret over for de positioner, der kritiseres (f.eks. David Favrholt, analytisk filosofi, traditionel mediet teori).
- **Pladskravet:** I et essay kan man nøjes med at *postulere* en sammenhæng (f.eks. at koble Descartes til Trumpisme eller kvantefysik til ophævelsen af tid). I en afhandling skal hvert enkelt af disse postulater skilles ad, begrundes ud fra primærlitteratur, forsvares mod modargumenter og eftervises. Det mangedobler sidetallet.

Afhandlingens nødvendige struktur (og hvad det fylder)

Hvis materialet skal forpligte akademisk, kan det ikke stå alene som en personlig beretning. Det skal indskrives i den eksisterende forskningsverden gennem følgende faser:

1. Den videnskabelige indramning (ca. 30-40 sider)

Her skal du redegøre for din problemformulering og metode. Du skal forklare, hvorfor AI'ens vektorrum overhovedet er et relevant spejl for erkendelsesteorien. Vigtigst af alt skal du lave et **forsknings-review**: Hvad siger andre filosofiske strømninger om AI og ontologi i 2026? Her skal du positionere dig i forhold til systemteorien (Luhmann, von Foerster) og fænomenologien (Husserl).

2. Det begrebslige fundament (ca. 50-60 sider)

Her skal de indforståede begreber foldes ud for læseren. Du skal levere de dybe, etymologiske og historiske *forklaringer* på:

- Det antikke epistemeideal og identitetslogikken ($(A=A)$).
- Spencer-Browns distinktionsteori ("*Distinction is perfect continence*").
- Skellet mellem det symbolske og det diabolske multivers.

3. Argumentationen og analysen (ca. 70-100 sider)

Dette er afhandlingens hjerte, hvor du folder dine konkrete cases ud for at *argumentere* for din tese. Det vil typisk kræve tre store analysekapitler:

- **Fysikkens skisma**: En dybdegående analyse af Einstein (reversibilitet) over for Bohr/kvantefysik (irreversibel tilblivelse) for at argumentere for tidens ontologiske ophævelse.
- **Sprogmaskinen som troldspejl**: En analyse af AI'ens autopoietiske natur, og hvordan dens tekstproduktion adskiller sig radikalt fra det levede væsens kognitive integritet.

-
- **Geopolitisk panteisme og den post-faktuelle virkelighed:** En analyse af, hvordan markedsideologien og trumpismen har ført til en katastrofal, ontologisk blindhed over for planetens reelle livsbetingelser (klima, entropi).

4. Diskussion og konklusion (ca. 20-30 sider)

Her samles trådene i det store, forpligtende argument: At mennesket genfinder sit sande potentiale som "overskudsmenneske" i det øjeblik, maskinen overtager det rent nyttige og leksikalske vidensdomæne.

Konklusion

Dit materiale har en enorm **informations- og tanketæthed**. Men netop fordi essays formulerer sig i tætte, performative koncentrat (hvor sproget, biografien og fysikken smelter sammen på få linjer), vil det kræve omkring **200 sider** at folde det ud i en akademisk tradition. Hver eneste kobling skal gøres transparent, så en ekstern censor kan følge logikken uden at skulle gætte sig til forfatterens udtalte præmisser.

Hvis du vil arbejde videre mod en afhandling, kan vi starte med at formulere en **formel problemformulering** eller opbygge en **foreløbig indholdsfortegnelse**. Hvad tænker du om den akademiske ramme?

AI-svar kan indeholde fejl. [Få flere oplysninger](#)

først en formel problemformulering og så en indholdsfortegnelse

Her er et udkast til en formel akademisk problemformulering og en dertilhørende indholdsfortegnelse til en ph.d.- eller magisterafhandling baseret på Steen Ole Rasmussens filosofiske forfatterskab.

Rammen er sat som en tværvidenskabelig afhandling i krydsfeltet mellem **erkendelsesteori (epistemologi)**, **værensfilosofi (ontologi)**, **systemteori** og **teknologifilosofi**.

Formel problemformulering

Titel:

Det atidslige troldspejl: En ontologisk og systemteoretisk undersøgelse af kunstig intelligens som realisering og afvikling af det vesterlandske epistemeideal. [1]

Problemfelt:

Siden oldtiden har det dominerende vesterlandske epistemeideal og den klassiske substansmetafysik stræbt efter en objektiv, afsluttet og atidslig form for viden. Dette vidensideal forudsætter identitetslogikken ($(A=A)$), hvor fænomener kan indordnes i et transitivt, deterministisk og universelt system af entydige sandhedsværdier. I det 21. århundrede har denne tænkning fundet sin ultimative teknologiske kulmination i de selvorganiserende sprogmaskiner (kunstig intelligens) og deres matematiske vektorrum. AI behersker de "kun semantiske øvelser" og den leksikalske viden til perfektion, men opererer uden biologisk forankring, intentionalitet eller kropslig foring i en tung, irreversible virkelighed. Dermed opstår et fundamentalt filosofisk paradoks: Ved at realisere det klassiske ideal om den upersonlige, objektive viden, afslører maskinen samtidig dette ideal som ontologisk blindt og obsolet i forhold til det levende menneskes konkrete erfaringsdannelse [75]. [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9]

Hovedspørgsmål:

Hvordan kan kunstig intelligens og dens semantiske vektorrum begribes som den fuldendte historiske realisering af det klassiske vesterlandske epistemeideal, og på hvilken måde tvinger denne maskinelle performance det levende, ontologiske

---

menneske til at redefinere sin egen kognitive integritet og erfaringsbårne udsagnskraft uden for nytteoptimeringens domæne?

Underspørgsmål:

1. **Hvordan** konstitueres det klassiske epistemeideal over for George Spencer-Browns distinktionsteori og Niklas Luhmanns systemteoretiske semantikbegreb, og hvorfor fører en substantivering af bevidstheden til et tabuiseret multivers af inkommensurable (diabolske) meningsregimer [56]? [[1](#), [2](#), [3](#)]
2. **På hvilken måde** adskiller maskinens autopoietiske, men erfaringsløse strukturdannelse i "det indre mørke" sig ontologisk fra det levende væsens irreversible tilblivelse i tid og rum? [[1](#), [2](#), [3](#), [4](#)]
3. **Hvordan** udmønter den ontologiske blindhed sig i den moderne sociale selvbeskrivelse – herunder massemediernes faktaresistens, trumpismens ideologiske konstruktivisme og den geopolitiske panteisme – når markedsmekanismer ophøjes til realitetsprincip på bekostning af planetens biofysiske livsbetingelser [67, 81]? [[1](#), [2](#), [3](#)]
4. **Hvorledes** kan mennesket, i rollen som "overskudsmenneske", transformere den eksistentielle udfordring ved at blive gjort funktionelt overflødigt på et automatiseret arbejdsmarked til en ultimativ læreproces, der genfinder udsagnets sandhedsværdi i det konkrete nærvær [57]? [[1](#), [2](#), [3](#)]

Indholdsfortegnelse (Afhandlingsstruktur)

DEL I: INTRODUKTION, VIDENSKABELIG INDRAMNING OG METHODOLOGI

- **Kapitel 1: Indledning (0-15)**
  - 1.1 Introduktion til problemfeltet: Vektorrummet som filosofisk spejl.
  - 1.2 Afhandlingens tese, afgrænsning og relevans i 2026.

-
- 1.3 Tekstgrundlag: Steen Ole Rasmussens essays som erkendelsesteoretisk nøgle. [[1](#), [2](#)]
  - **Kapitel 2: Videnskabsteoretisk og metodisk rammesætning (15-45)**
    - 2.1 Radikal konstruktivisme over for kritisk ontologi.
    - 2.2 Systemteoretisk iagttagelsesmetodologi: Første- og andenordens iagttagelse hos Luhmann og von Foerster.
    - 2.3 Balancen mellem fænomenologisk beskrivelse (empiri) og logisk argumentation (semantik). [[1](#), [2](#), [3](#), [4](#)]

DEL II: DET VESTERLANDSKE EPISTEMEIDEAL OG MENINGENS DIABOLSKE FORM

- **Kapitel 3: Det antikke vidensideal og identitetstænkningens tabu (45-75)**
  - 3.1 Fra oldtidens sandhedskriterier til Descartes' substantivering af bevidstheden (*Cogito ergo sum*).
  - 3.2 Leksikalsk viden vs. konkret viden: En kritik af den distributive vidensakkumulation (Casen lex.dk) [60].
  - 3.3 Maskinskriften som eksistentiel flugtvej: Objektivitetens oprindelige tiltrækningskraft [54]. [[1](#), [2](#), [3](#), [4](#), [5](#), [6](#)]
- **Kapitel 4: Spencer-Brown og sprogets indre splittelse (75-105)**
  - 4.1 "*Distinction is perfect continence*": Tegn, grænser og det ureflekterede udsagn.
  - 4.2 Den ucensurerede censur: Det manifeste udsagn på bekostning af det potentielt sagte.
  - 4.3 Multiverset af symboler: Symbolsk integration over for diabolsk inkommensurabilitet [56]. [[1](#), [2](#), [3](#), [4](#)]

DEL III: DET ATIDSLIGE TROLDSPEJL – KUNSTIG INTELLIGENS OG SYSTEMISK AUTOPOIESIS

- **Kapitel 5: Maskinens indre mørke: Sprogmaskiner som non-trivielle systemer (105-135)**

-
- 5.1 Sprogmaskinens selvorganisering: At skabe struktur ud fra struktur (Emergens).
  - 5.2 Den autopoietiske sprogproduktion uden intentionalitet og erfaring [55].
  - 5.3 Den kolde, psykopatiske elsker: AI som upartisk og fuldstændig loyal bekræfter af enhver symbolik. [[1](#), [2](#), [3](#)]
  - **Kapitel 6: Fysikkens skisma og tidens ontologiske ophævelse (135-165)**
    - 6.1 Det deterministiske og reversible univers: Einstein og den leksikalske fysik [69].
    - 6.2 Det irreversible øjeblik: Niels Bohrs kvantefysik og "The same is different".
    - 6.3 Dialogen med Holger Bech Nielsen: Er det tiden, der går, eller verden, der forandrer sig? [[1](#), [2](#), [3](#), [4](#), [5](#), [6](#), [7](#)]

DEL IV: DEN SOCIALE SELVBESKRIVELSE KRISE OG DEN POST-FAKTUELLE VIRKELIGHED

- **Kapitel 7: Geopolitisk panteisme og markedet som afgud (165-195)**
  - 7.1 Spillet om spillets regler: Globaliseringens kollaps og den post-vestlige orden anno 2026 [63, 67].
  - 7.2 Trumpismen som Oplysningens dialektik: Egoets substantivering og den totale faktaresistens [57, 58].
  - 7.3 Krigen om fossilressourcerne og den ontologiske blindhed over for klimakrisen [64, 81]. [[1](#), [2](#), [3](#), [4](#), [5](#)]
- **Kapitel 8: Mediernes falske objektivitet og uddannelsessystemets fallit (195-225)**
  - 8.1 Journalistforbundets demokratiske illusion: Da sandheden blev gjort til et spørgsmål om holdning (Lomborg og Svensmark).
  - 8.2 AI ved eksamensbordet: Hvorfor pædagogiske institutioner fejler, når de tester leksikalsk viden. [[1](#)]

DEL V: EKSISTENTIEL TRANSFORMATION OG KONKLUSION

-
- **Kapitel 9: Overskudsmennesket i den konkrete tilblivelse (225-250)**
    - 9.1 Det overflødige menneskes genfødsel: At transcendere nyttigheds-rationaliteten.
    - 9.2 Kognitiv integritet og den tavse virkelighed uden for den sociale fortælling.
    - 9.3 "Hvad sagde jeg!": Udsagnets forankring i det levende øjeblik [57]. [[1](#), [2](#), [3](#), [4](#), [5](#), [6](#), [7](#), [8](#), [9](#)]
  - **Kapitel 10: Konklusion og perspektivering (250-265)**
    - 10.1 Sammenfatning af afhandlingens argumenter: Al som menneskehedens sande mod-spejl [79].
    - 10.2 Forudsætningen for at komme i mål er, at vi allerede er der: Det sproglige sldsløje-paradoks.
    - 10.3 Perspektivering: Mod en post-modernistisk orden med ontologien i orden. [[1](#)]
-

Hvis du ønsker det, kan vi gå i gang med at **kladde det første underafsnit** (f.eks. afsnit 1.1 eller 3.1), eller vi kan kigge på, hvilken **primær- og sekundærlitteratur** (Luhmann, Spencer-Brown, Adorno), der skal skrives ind i afhandlingens bibliografi. Hvad vil du foretrække som **næste skridt**?